

Advies van Algemeen Bestuur KBO-Brabant aan Afdelingen over hun jaarvergadering en besluiten die daar genomen moeten worden

KBO-Afdelingen organiseren normaal hun Algemene ledenvergaderingen (ALV) in april. Volgens de wet (6 maanden) en de modelstatuten (5 maanden) moet die vergadering binnen een bepaalde termijn plaatsvinden. In de vergadering worden de jaarstukken goedgekeurd dan wel de jaarrekening vastgesteld. Het is duidelijk dat Afdelingen dit jaar niet aan die termijn kunnen voldoen. Meerdere verenigingen worstelen met de vraag hoe ze hier mee om moeten gaan. Hieronder doen wij een voorstel voor Afdelingen van KBO-Brabant¹.

Normaal zou een oplossing zijn om de genoemde termijnen te verlengen. Maar daarvoor is ook een besluit van de ALV nodig. Dat biedt nu geen oplossing omdat het houden van die vergadering juist het probleem is. In de model-Afdelingsstatuten (artikel 7 lid 9) staat verder dat besluiten ook buiten de vergadering genomen kunnen worden, maar dan wel met algemene stemmen van alle leden, schriftelijk of per e-mail. Praktisch gezien biedt dat geen soelaas.

De wet biedt helaas eveneens geen oplossing voor het geval de ALV echt geen doorgang kan vinden. Het ministerie is bezig hiervoor een 'noodwet' op te stellen, maar het is nog onduidelijk welke regels die zal bieden voor verenigingen.

Jaarstukken

Voor onze Afdelingen stellen we daarom een praktische oplossing voor, met bijbehorende juridische onderbouwing. Wij stellen voor:

- De ALV te verzetten naar een later tijdstip (september/oktober);
- Dat het Afdelingsbestuur ernaar streeft om, binnen de mogelijkheden en richtlijnen van het RIVM, de leden vóór eind april op de hoogte te brengen van de nieuwe datum en, indien mogelijk, van de jaarrekening en verantwoording. Per e-mail, op de website, eventueel per post;
- Als dat niet haalbaar is, bijvoorbeeld omdat de jaarrekening opgesteld moet worden door meerdere bestuursleden gezamenlijk of omdat te weinig leden een e-mailadres hebben, dan communiceert het Afdelingsbestuur dat gegeven, inclusief de nieuwe datum, zo breed mogelijk, binnen de maatregelen en beperkingen (op de website, e-mail leden die wel bereikbaar zijn etc.).

Dit alles is erop gericht om de leden op de hoogte te houden van de stand van zaken en zo open mogelijk te communiceren. Leden die vragen of bedenkingen hebben worden hiermee in staat gesteld te reageren.

Bestuursbenoemingen

Voor bestuursbenoemingen stellen we voor:

- 1) Als oude én nieuwe bestuursleden kunnen/willen wachten tot de nieuwe datum van de jaarvergadering, wacht dan en benoem in die vergadering. Dit heeft veruit de voorkeur;
- 2) Als het aftreden van een bestuurslid niet zolang kan wachten, bijvoorbeeld bij ziekte, laat het bestuurslid dan zelf zijn functie neerleggen;
- 3) Laat een nieuw bestuurslid dat de plaats van het bestuurslid onder 2. in zou nemen vast meedraaien met het bestuur en benoem hem/haar officieel in de uitgestelde jaarvergadering;
- 4) Als bestuursleden aftredend zijn en in aanmerking komen voor herbenoeming vindt die herbenoeming plaats in de uitgestelde vergadering;

¹ Zie bijvoorbeeld: <https://www.badminton.nl/nieuws/richtlijn-voor-besluitvorming-binnen-de-vereniging-i-v-m-maatregelen-coronavirus>

- 5) Bij controversiële bestuursbenoemingen of meerdere kandidaten ligt het voor de hand te wachten met het maken van een keuze tot de jaarvergadering.
- 6) Handel praktisch en naar bevind van zaken (zie de onderbouwing hierna) en vraag eventueel advies aan KBO-Brabant.

Overige besluiten die instemming van de ALV behoeven

Andere besluiten die de instemming van de leden nodig hebben worden genomen in de uitgestelde ALV. Mocht een situatie echt geen uitstel dulden, dan onderneemt het Afdelingsbestuur actie. Het bestuur informeert de leden zo goed mogelijk en laat het bestuursbesluit bekrachtigen in de uitgestelde ALV.

Onderbouwing

Hoewel de wet, zoals gezegd, niet voorziet in de situatie dat er geen ALV kan plaatsvinden, kunnen we wel enige wettelijke onderbouwing vinden voor de bovengenoemde voorstellen.

Artikel 28 van de model-Afdelingsstatuten zegt dat in het geval de statuten ergens niet in voorzien, het bestuur beslist. Die situatie is hier aan de orde.

Daarnaast biedt artikel 2:8 BW een aanknopingspunt:

1. *Een rechtspersoon en degenen die krachtens de wet en de statuten bij zijn organisatie zijn betrokken, moeten zich als zodanig jegens elkaar gedragen naar hetgeen door redelijkheid en billijkheid wordt gevorderd.*
2. *Een tussen hen krachtens wet, gewoonte, statuten, reglementen of besluit geldende regel is niet van toepassing voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.*

De huidige coronacrisis heeft enorme gevolgen voor de volksgezondheid en de maatschappij als geheel. De overheid heeft drastische maatregelen genomen. Onder de huidige omstandigheden kan de verplichting tot het houden van een ALV in de vorm die de wet en de statuten voorschrijven niet worden nagekomen. Het is dus zeer goed te verdedigen dat de verplichting om nu een algemene vergadering te houden onaanvaardbaar is. Dit brengt op grond van artikel 2:8 BW met zich mee dat uitstel van de ALV, ook zonder besluit van de ALV zelf, toelaatbaar moet worden geacht.

Indien men onder de hiervoor bedoelde omstandigheden gedwongen is om af te wijken van de wet en de statuten, dan geldt dat de afwijking "redelijk" moet zijn, dat wil zeggen: zij moet met redenen onderbouwd worden. Bovendien moet de afwijking "billijk" zijn, dat wil zeggen dat deze ook gevoelsmatig te rechtvaardigen moet zijn, en moet zijn genomen met afweging van alle betrokken belangen².

Tot slot

In deze notitie verwijzen wij naar model-Afdelingsstatuten. Statuten van sommige Afdelingen kunnen afwijken. Inhoudelijk zal dat niet tot problemen leiden maar de artikelnummers kunnen afwijken.

Mocht de wetgever instructies of regelingen bekendmaken dan geven we die uiteraard door, met de bijbehorende consequenties voor de Afdelingen.

Peter van Dongen, Juridische Helpdesk KBO-Brabant
Marieke Pette, beleidsmedewerker KBO-Brabant

² Zie: <https://www.ploum.nl/ava-of-alv-kan-je-nog-vergaderen-tijdens-de-coronacrisis/>